

De verdere beraadslaging wordt verdaagd tot den volgenden morgen te 11 uren, en de vergadering gescheiden.

VERBETERING.

In de rede van den heer *Fransen van de Putte*, voorkomende op blad. 37, kol. 1, reg. 4 v. o., staat: Dinsdag; lees: »Donderdag».

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot verzekering van de toepassing van bij het Wetboek van Strafvordering en bij de wet van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 7) toegelaten vrijheidsbeneming.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Naar aanleiding van het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de Eerste Kamer, over het bovenvermeld ontwerp van wet, heeft de ondergeteekende de eer in de eerste plaats mede te deelen dat hij het zich ten plicht heeft gerekend om den Koning in overweging te geven het reeds vroeger aan de Tweede Kamer ingediende, doch destijds onafgedaan gebleven ontwerp van zijn ambtsvoorganger andermaal te doen toekomen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Wel behoeft één arrest van den Hoogen Raad niet altijd onmiddellijk te leiden tot aanvulling van de leemte, die volgens dat arrest in eenige wet bestaan zou, doch met het oog op het groote belang van het onderwerp, waarop het arrest van den Hoogen Raad van 3 October 1887 betrekking heeft, en de moeilijkheden, welke door de daarin gehuldigde leer van ons hoogste rechtscollege in de praktijk kunnen en zonder nadere voorziening ongetwijfeld vroeg of laat zullen ontstaan, rekende de ondergeteekende zich slechts verantwoord door deze, voor zooverre van hem afhing, te trachten te voorkomen.

Dat het ontwerp als het ware een vrijbrief uitreikt aan de ambtenaren van het openbaar ministerie om eene woning, waarin zij vermoeden dat een verdachte zich ophoudt, zelfs bij nacht binnen te (doen) dringen, kan slechts gedeeltelijk worden toegegeven. Men verlieze niet uit het oog, dat volgens het Wetboek van Strafvordering aan *verdachten* alleen de vrijheid kan worden ontnomen 1°. bij ontdekking op heeterdaad, en wel zeer tijdelijk (art. 41 alin. 2 van het Wetboek) of voor weinig langeren duur naar den aard van het gepleegde strafbaar feit (art. 45 j^o. 54) 2°. op bevel van den rechter-commissaris (art. 79). Dat de executie van de bevelen, waarvan sprake is in de artt. 45 en 79, ook in woningen moet kunnen plaats hebben, zal wel niet worden betwist. De bedenkelijk geachte vrijbrief geeft dus alleen recht om het forceeren van eene woning te bevelen bij ontdekking op heeterdaad. En dit is juist het geval, waarin door velen de inachtneming van vormen bezwaarlijk wordt geacht.

Men zou dus het forceeren van woningen door de ambtenaren bedoeld bij art. 39 van het Wetboek van Strafvordering, willen toelaten en het te gelijker tijd bedenkelijk achten, dat hooger geplaatste ambtenaren in hetzelfde geval dat forceeren zouden kunnen bevelen.

Evenmin kan worden beaamd, dat de zoogenaamde vrijbrief zal leiden tot de vrijheid om bij een ieder huiszoeking te doen zonder rechterlijk verlof. Ontziet een ambtenaar, die ingevolge de bepalingen van het ontwerp is binnengekomen om naar een persoon te zoeken, zich niet

om van de gelegenheid gebruik te maken om tevens naar zaken te zoeken, dan gaat hij zijne bevoegdheid te buiten en hij zal disciplinair worden gestraft. Tegen ongeoorloofd papieronderzoek waakt bovendien art. 370, 2de lid, Wetboek van Strafrecht.

In geen geval echter gaat het ontwerp op dit punt verder dan de praktijk dusver hier en daar medebracht.

De bestrijders toch van de leer van den Hoogen Raad moeten aannemen, dat het Wetboek van Strafvordering, van de bevoegdheid tot binnentreden in eene woning tegen den wil van den bewoner bij het zoeken naar personen niet ipsis verbis gewagende, die bevoegdheid onderstelt. En wanneer zij wordt ondersteld, bestaat gelijk gevaar voor overschrijding van bevoegdheid als wanneer zij, gelijk bij het ontwerp, uitdrukkelijk wordt verleend. Trouwens is het noodig, dat tegen overschrijding van bevoegdheid in dezen strengere bepalingen worden gemaakt, dan is het Strafwetboek en niet dit ontwerp daarvoor de aangewezen plaats. De wetgever van 1881 achtte een strenger ingrijpen dan bij art. 370, 2de lid, Wetboek van Strafrecht is geschied, niet wenschelijk (*SMIDT*, deel III, bl. 80 volg.).

Men vreeze niet, dat de wijze van uitvoering van bevelen tot vrijheidsbeneming, zooals die in het ontwerp is geregeld, in de toekomst regel zal worden. Bepalingen als deze voordracht inhoudt moeten er zijn, zullen niet telkens met vrucht arrestatiën kunnen worden verijdeld. Bestaan zij, zoo zullen zij juist wegens haar bestaan, vermoedelijk weinig behoeven te worden toegepast.

De bezwaren, tegen dit ontwerp gerezen ten aanzien van de executie van strafvonnissen, zullen in de praktijk inderdaad van niet zoo groot gewicht blijken te zijn.

Waar aan den eenen kant gewezen wordt op het gevaar, dat al te licht zal worden overgegaan tot het binnendringen van woningen, klinkt het vreemd, dat aan den anderen kant meer eenvoudige vormen worden gewenscht, zelfs min of meer de wenschelijkheid wordt uitgesproken om bij het forceeren van eene woning in geval van ontdekking op heeterdaad, vormen achterwege te laten.

De Grondwet eischt echter ook voor het laatstbedoelde geval de inachtneming van vormen. Eene wet van geheel gelijke strekking, n. l. die van 16 December 1886 (*Staatsblad* n°. 213), eischt de inachtneming van dezelfde vormen als het ontwerp noemt; de in het Verslag aangehaalde wetten beoogen den toegang te verleenen tot geheel andere doeleinden.

Bij de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer was de ondergeteekende bereids in de gelegenheid, met verwijzing naar de Memorie van Toelichting der voordracht, te verklaren, dat het ontwerp ook toepasselijk is op bevelen van medebrenging van onwillige getuigen. Er is geen reden denkbaar, waarom het niet mede toepasselijk zou zijn op bevelen van medebrenging van beklaagden, tegen wie rechtsingang is verleend, maar die weigeren te verschijnen op de dagvaarding van den rechter-commissaris (art. 96 Wetboek van Strafvordering). Immers ook in dit geval is er sprake van bij het Wetboek van Strafvordering toegelaten vrijheidsbeneming.

Ook op de vraag of de ambtenaar van het openbaar ministerie in mogelijke gevallen zelf als lastgever in eene woning tegen den wil van den bewoner kan binnentreden, vindt men het antwoord in die memorie ad art. I: »Niets belet den lastgever om desverkiezende den lasthebber te vergezellen.»

De inhoud van het proces-verbaal is, naar het oordeel van den ondergeteekende, eene zaak van administratieven aard. Het ligt voor de hand, dat daarin melding zal worden gemaakt van de weigering van toegang en van den verstrekten last tot binnentreden. De redactie moge te wenschen overlaten, aan duidelijkheid ontbreekt het haar niet. Voor die duidelijkheid doet het weinig af of men in art. II eene toekenning of eene beperking van bevoegdheid wil lezen. Naar het oordeel van den ondergeteekende bevat het artikel beide.

De uitdrukking: »bepaald noodig» is gebezigd om te doen uitkomen, dat niet te lichtvaardig bevelen tot binnen-

dringen van woningen van derden of gedurende den nacht moeten worden gegeven. Wanneer die bepaalde noodzakelijkheid bestaat, staat ter beoordeeling van het openbaar ministerie, eene macht aan welke, verantwoordelijk als ze is wegens al hare handelingen in strafzaken aan hooger gestelde machten, zulks veilig kan worden overgelaten.

Indien eene algemeene lastgeving bij art. III was bedoeld, zoude melding zijn gemaakt van derden. De uitdrukking »een ander dan de te vatten persoon» eischt aanduiding van den bewoner. De bepaling is opgenomen naar aanleiding van een in het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer uitgesproken verlangen.

De Minister van Justitie,

RUYS VAN BEERENBROEK.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 18 December 1888.

PIJNAPPEL.
VAN TIENHOVEN.
VAN ROIJEN.
SIX.
THOOF.

AANWIJZING EENER VERANDERING, gedurende de beraadslaging in de Tweede Kamer der Staten-Generaal gebracht in het ontwerp van wet tot vaststelling der Middelen voor het dienstjaar 1889.

Artikel I.

De rubriek sub 16°. wordt gelezen als volgt:

» Eene bijdrage van *viijfhonderd duizend gulden* uit het *Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen;*»